

Kadar spimo.

Spisal *Andrej Rapč.*

»**N**a počitnice sem zahajal vsako leto, če sem le utegnil, v svoj rojstni kraj,« tako mi je nekoč pripovedoval prijatelj. »V bližini svojih dragih sem takrat pozabljal na vse težave, ki so me srečavale v velikomestnem življenju. — Povedati pa ti hočem nekaj zanimivega, kar se mi je pripetilo nedavno doma. — Ali si že kdaj opazoval speče ljudi?«

»No, navadno sem sam spal med spečimi, zato nisem imel prilike, da bi jih opazoval,« mu odgovorim.

In moj prijatelj je začel:

Napravil sem takrat na vseučilišču prvi državni izpit in prihajal sem z Dunaja. Prišedši do domače železniške postaje z večernim vlakom, sem jo krenil kar na pot proti domu. Dobri dve uri hodá sem še imel pred sabo. Voza nisem naročal, saj pa tudi nisem imel potrebnega denarja, da bi ga plačal. In zakaj tudi, saj sem imel mlade, krepke noge. Kolovratil sem tedaj peš dalje, sam s sabo zadovoljen.

Na travnikih ob cesti je bilo v kupih seno, in kaj prijetno me je ta duh ščegetal v nos.

Večer je bil mlačnogorak. Da nisem toliko hrepenel, biti že skoraj doma, bi me bil prijetni duh gotovo zvabil na kup sena, kjer bi tudi zadremal. Premagal pa sem izkušnjave in romal dalje.

Hipoma me zdrami iz razmišljanja glas, ki je prihajal sem od senenih kupov:

»Kaj bi tisto! Prodal jo bom za 12 starih petic!«

— I, kdo pa je na travniku? — sem si mislil. Stopil sem s ceste. Tam ob krivenčasti, stari lesniki je na kupu sena ležal mož in — spal.

Kdo je govoril? »Naka! Ne boš! Ne odjenjam pa kar nič! Lepo seno! Dvanajst — pa mir besedi . . .«

— Aha! To je, to! — sem si mislil. — Ta-le v sanjah prodaja seno. —

»Kaj, mati, raca na vodi, ali ni ceno?« Mahnil je z rokami po zraku, se preobrnil, pa smrčal dalje.

Pustil sem ga, naj sklepa in kupčuje kakor ve in more, pa sem jo ubral dalje.

Pozno je že bilo, ko sem dospel v domačo vas. Nikjer nobene luči. Vse tiho, temno! Iz gozda sem se je zadirala uharica, na gredéh pa so sanjale kure in petelini. Stopil sem v domačo hišo tiho in počasi kot tat, da nikogar ne zbudim. Mislil sem sam pri sebi: To bodo jutri gledali, ko me vidijo doma!

Pri peči je stala klop, in kar zleknil sem se po nji. Dobra postelja za trudnega! Pa ni mi bilo dano, da bi si poravnal trudne ude na trdi deski. Tam v kotu, v moje sestrice posteljici, je nekaj zašumelo: »Aaa-jaj tuuu-tu...«

Tako zaspano, pa tako otročjeljubko je izpregovorila sestrica, da me je ves trud hitro minil. Nisem si mogel kaj. Vstal sem, šel k posteljici, pa poljubil kodrolaso nagajivko. Na zglobovih je imela sestrica punčko, pa je zaspala sinoči poleg nje.

»Nec okaj, plidna! Aaaa-ja, tuuu...« se je zopet oglasila.

Tiho sem prižgal žveplenko. Ah, kako nedolžno in milo se ti je smejala in spančkala moja sestrica! Punčka se je tiščala njenega obraza, z roko pa jo je sestrica stiskala k sebi.

Hotel sem zopet leči na klop.

Ne boš! V drugem kotu se je tudi nekdo oglasil. Tam pa leži pastir. Kaj pa ima ta?...

»Boš šel! Eeee — ruk!« in zaškripala je pod njim stara postelja.

No, ta podre postelj! Smeh me je posilil.

»Haaaa! . . .«

Kako se je oddahnil!

Zopet sem prižgal žveplenko. Takrat pa sem butnil v smeh. Pastir je ležal v postelji ravno narobe. Glava je bila v znožju. Z vso silo je vlekel blazino v znožje z rokami, a z nogami jo je tiščal v drugo stran.

»No, to ti je pa res težko!« sem dejal polglasno in popravil pastirju blazino.

Kako se ti je oddahnil! Kakor bi bil izvlekel najtežji voz izpod kolarnice, potem pa je bil miren.

Bo li še kaj?

»Ježeš, Ježeš! Ubila sem jo. No, sedaj bo pa kosilo,« je zagodrnala večja sestra, a mati — kakor bi ji bili odgovarjali — takoj nato: »Neroda nerodna!«

Danes ima pa vsak kaj opraviti!

V stolpu je bila ura tri. Jaz še nisem spal.

»Čas bo,« so zamrmrali oče in se vzdignili.

Kaj pa zopet to?

Oče pa so vstali, se oblekli in prižigali počasi luč. Sredi sobe sem stal in čakal mirno, da zopet kaj posebnega vidim. In kmalu bi bil videl . . .

Komaj je užigalica napol razsvetlila sobo in so oče zagledali postavo sredi nje, so skočili kar naravnost proti meni in me zgrabili.

»Kdo si? Kaj imaš tu?«

Pa so me že tako tiščali, da mi je pohajala sapa in nisem mogel izpregovoriti niti besedice, le grčal sem.

V tem se zbude mati in sestra.

»Za Boga, kaj pa je, stari?« se oglase mati.

»Jezus, Marija! Tatje, tatje!« kriči sestra.

Zbral sem vso silo, se komaj oprostil očetovih klešč pa dejal: »Oče, še zadavite me!«

»Oh, Janez! Ti nepridiprav, kako sem se ustrašil! Zakaj se ne oglasiš?«

»I, kako, če me hočete zadušiti?! Saj nisem mogel niti izpregovoriti, tako iznenada ste planili name,« sem odgovoril.

»Saj pravim! Ali še vedno tako trdno spim, da te nisem čul, ko si prišel?« vprašajo oče.

»Tiho sem prišel, ker vas nisem v tako pozni uri hotel buditi.«

In pravil sem jim vse, kar sem videl in slišal.

»Ovbe, glej no,« reko mati. »Micika je včeraj nesla kosilo na mizo, pa se ji je izpodtaknilo in vrgla je vse skupaj po tleh, pa se ji je sedaj to v sanjah pritaknilo.«

»In vi ste jo kregali,« sem pristavil.

»Mogoče, mogoče!« so dejali mati.

»Pogovarjali sta se obe kot bi bedeli.«

Potem sem še vprašal: »Kaj pa je s pastirjem?«

In odgovorili so oče: »Ta pa je včeraj spuščal otepe na pod s svisel in je naposled sam z otepom padel na pod. Seveda se mu ni nič hudega pripetilo, ker se je zvalil na slamo. Ustrašil se je pa le.«

»Menil je gotovo sedaj v sanjah, da vlačí otepe, pa je vlekel blazino, da bi bila šla kmalu na dva kosa. Slednjič pa se je prekopicnil v postelji v znožje, pa je mislil, da je padel na pod,« sem pristavil jaz. »No, je pač navadno, da sanjamo o tem, s čimer smo se največ bavili, preden smo legli spat.«

Ti škrateljčki! ...

*Oj, škrateljčki, ti škrateljčki
orehov so nabrali,
a krog orehov poleg vsi
brezskrbno so pospali.*

*Oj, to so veeverice se
na tratici smejale!
In škrateljčkom, tem škrateljčkom
orehe so pobrale ...*

*Oj, škrateljčki, ti škrateljčki
iz sanj so se zbudili,
ah, in nad prazno tratico —
vsi žalostni so bili!*

Cvetko Slavin.

